

ROMÂNUL

ABONAMENTUL: Pe un an . . . 120 Lei
Pentru autorități, instituții . . . 250 Lei

* ORGAN POLITIC ȘI SOCIAL *

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
A. R. A. D. Strada V. Alexandri No. 6.

Speranțe spulberate.

Guvernul milei regale, sprijinit pe parlamentul cșit din slăbirea voinței poporului, și-a rătat complectă neputință în rezolvarea problemelor economice și financiare de care țara are trebuință în aceste vremuri de criză sălbatică. Nu ne-am înșelat deloc în aprecierile noastre, făcute cu ocaziunea componerii bugetului statului; atunci, ca și acum, credința noastră a fost și este, că actualul guvern fiind un conglomerat neomogen, fără coeziune între membrii care-l formează și lipsit de program-instrumental de bază fără care nu se poate guverna o țară — nu putea fi la înălțimea cerută de împrejurările critice prin care trecem. S'a crezut că se poate învinge asprimea realităților vieții, numai prin simpla manevră contabilă, însă, împărțindu-se bugetul țării în două: ordinar de 25 miliarde, și buget extraordinar de 12 miliarde.

În bugetul ordinar au fost introduse toate veniturile, care prezentau o bază nespuse de siguranță, și toate cheltuielile curente; iar în cel extraordinar s'au trecut toate datoriile neplătite și toate veniturile problematice care ar fi provenit din anumite împrumuturi, din concesiuni de avuții ale statului, etc. Realitatea s'a aratat mult mai tare decât toată abilitatea D-lui Argetoianu, bună fiind este vorba să tragă sfârșitul politice, nu însă, când sunt în joc chestiuni economice și financiare de importanță covârșitoare pentru existența unei țări. Prevederile Ds. le încasări au dat faliment comolect, fiindcă după cum suntem informați, încasările sunt cu mult inferioară celor două miliarde lunare cât ar fi fost necesare, pentru ca să putem sosi la bugetul de mizerie, calculat la 25 miliarde. Probă evidentă despre această — este faptul, că statul nu-și poate plăti slujitorii, nu și poate plăti furnizorii, cu un cuvânt nu-și poate plăti nici o datorie; și ca să iasă din încurcătură, a trebuit să sconteze unele venituri ordinare — redevența monopolurilor — pîntru suma de 150 mil. franci. Prin această

operație de împrumut bugetul statului s'a încurcat și mai rău, fără să fi ușurat situația tezaurului în lanile cu încasări reduse.

Operația aceasta, de și rea în fond, trebuia făcută, pentru a eși din impasul grosav în care erau aduși actuali și foști slujitori ai statului neplătiți de luni de zile.

În afară de aceste greutăți interioare, apasă pe capul țării o altă sarcină și mai mare, este vorba de plata datoriilor făcute în streinătate.

Până în prezent am fost cei mai buni plătuți, și am fi și de azi înainte, dacă împrejurările ni-ar permite, însă, am ajuns la acel moment, că nu mai suntem în stare să facem plata cuponului datoriei publice, fiindcă e așa de mare, în cât toată seva acestei țări — destul de redusă — se dăce pe plata dobânzilor la banii împrumutați.

Streinătatea trebuie să înțeleagă, că mergând pe această cale cu încasarea datoriilor de la noi, nu ne mai rămâne nimic, pentru mișcarea bușurilor noastre, spre a le face productive, — așa că la un moment dat ne mai având de unde, vom fi nevoiți să suspendăm fără voia noastră, orice plăți. Ca să nu ajungem în această situație, este dorit din partea bancherilor străini, care sunt interesați, să găsească modalitatea unui aranjament din care să ne scape și pe noi și pe ei.

După cum vedem, am ajuns la un punct mort, peste care pentru a putea trece, trebuie luate măsuri eroice, ori aceste măsuri nu le poate lua un guvern de clemență regală; guvernul de mâine, care și va lua răspunderea situației și care va trebui să lucreze cu curaj dar cu multă chibzuită, trebuie să fie guvernul pe care-l vrea toată țara și care să aibă încrederea necondiționată a M. S. Regelui.

Nu se poate face nimic sănătos, fără o înțelegere perfectă între coroană și popor, fără încredere și dragoste deoparte și de altă. Guvernul măsurilor eroice,

trebuie să fie un guvern de concentrare, iar dacă a asta nu se poate, partidul Național-Tărănesc este obligat să-și ia răspunderea. Ori care ar fi acel guvern, i se cere să examineze și să rezolve prompt și fără șovăială toate chestiunile care produc nemulțumiri, și care prin rezolvarea lor ar provoca o destindere sufletească și o ușurare materială. Între chestiunile cele mai arzătoare și care nu mai pot suferi amănarea putem cita:

1 Reducerea sinecurilor de tot felul.

2 Nimeni să nu poată oupa decât o singură slujbă la stat.

3 Reducerea la strictul necesar al numărului funcționarilor, ambasadiorilor, al șefilor de presă și comeri, miniștrilor și subsecretarilor de stat.

4 Examinarea stăbilizării cu cea mai mare atenție, și dacă din această examinare se constată că nu mi pot fi un mijloc de îndreptare pentru nevoile țării, să se facă o nouă stabilizare care să corespondă și în lădă fapt. Această nouă operație dacă va trebui să o facem, trebuie procedat cu mult tact și cu multă înțelegeră, pentru ca prietenii țării noastre să înțeleagă, că măsurile pe le luăm, nu sunt măsuri de ușurință ci de prevedere, avându-se în vedere, numai sperirea puterii de plată a statului,

Sălcianu

Conversiunea.

Legea conversiunii datoriilor agricole, a fost votată de Camera. Acum a trecut în Senat, unde legea se discută în inte de votare. La Senat până acum i s'au adus modificări importante. Și cum aceste modificări, trebuie votate și de Cameră, se poate ușor întâmpla ca această lege să nu fie definitiv votată decât la toamnă, după cum ar dori dl Argetoianu ministru de finanțe. Totuși după știri sosite de la București, această dorință a dlui Argetoianu, ministru de finanțe, nu se va îndeplini, deoarece sesiunea Parlamentului a fost prelungită, din înaltă dorință, până la 15 Aprilie. După unii această prelungire s'a făcut numai pentru a se vota legea conversiunii datoriilor agricole.

Grozăviile dela Nistru

În timpul din urmă — cam de la Crăciun încoace — aproape în fiecare noapte grănicerii bolșevicilor trimiți pe lumea cealaltă familii întregi de români moldoveni, rămâși cu satele dincolo de Nistru. Cât au răbdat acești nenorociți până acum numai Dumnezeu știe. Lăsați la avere, le-au închis bisericile iar pe preoți — cea mai mare parte — au omorât, iar ce privește limba lor maternă, nici poimani să se mai poată folosi de ea undeva. Acum mai nou vor să-i dăce și să-i colonizeze în câmpiile și toase ale Siberiei. Faptul acesta i au dus la disperare pe bietii oameni și profită de ocazie ca apoi Nistrului e înghețată, caută să se strecoare sub scutul întunecatului printre sașii roșii singura lor țintă fiind fărâmul românesc. Durere însă că, până acum foarte puțini au scăpat neatinși de gloantele bolșevicilor, cei mai mulți au fost omorâți, foarte puțini au scăpat cu răni mai grele sau mai ușoare și sunt în îngrijiri medicale la spitalul din Tighina.

Pentru o mai bună ilustrare a faptelor patrucute redăm următoarele relatări ale ziarului „Dumineața” din 30 III 1932. Corepondentul acestui ziar a vizitat spitalul din Tighina și din cele ce s'au spus, răniților spicim următoarele:

În noaptea de Lună spre Marti familia sateanului Petru Vasilache din com. Ciobuciu compusă din cei 2 soți și copii, Nastasia de 5 ani, Vera de 4 ani, Matrona de 2 ani, și Ștefan de 8 ani, precum și nepoatele lor Melania Melinte și Lidia Gogu au plecat cam pe la miez de noapte să treacă Nistrul spre noi.

Primele au trecut Lidia Gogu și Melania Melinte, cari au isbutit să ajungă nesupărate la malul nostru. În urmă lor veniau ceialaltii. La un moment dat gheața s'a rupt și i treagă familia Vasilache în afără de micul Ștefan a căzut în apă. Tipetele de ajutor ale nenorociților au răsunat logobru în întunericul nopții, fără ca cineva să le poată veni în ajutor.

În clipa când se scufunda, Liuba Vasilache care purta pe mica Matrona în brațe, a avut destulă prezentă de spirit ca să o arunce pe gheață de unde a fost ridicată de fratele ei Ștefan.

Acestuia fiindu-i teamă să înainteze, atât de grănicerii ruși cari puteau deschide focul asupra lui, cât și de groaza de a nu ajunge soartă păinșilor lui, a rămas pe gheață fiind strâns în brațe pe mica sa sorioară. D'inceață a fost

Nu se poate face nimic sănătos fără o înțelegere perfectă între coroană și popor, fără încredere și dragoste de o parte și de alta.

găsit de grănicerii noștri cu picioarele înghețate, iar mica lui sorioară îi murise în brațele degerate de frig.

Tot corepondentul „Dumineața” povestește cazul Fedor Hârjeu și Nichita Bacoreanu ambii din com. Caraga I. Erău fruntași în satul lor și să împăcau cum puteau cu regimul bolșevic. Până când într-o zi a apărut în sat o „brigadă de asalt” care le-a făcut cunoscut sătenilor că pământurile lor vor fi colectivizate. De geaba le-au fost toate vâlcările, răzoarele au fost distruse și pământurile au fost făcute un singur lat, apoi lumea a fost scoasă cu forța la muncă în comun; iar toamna roada a fost strânsă de sovietul din Odesa și trimisă nu se știe unde. Iar muncitorii de pe colectiv au rămas să se nătreacă cum or ști.

Sub regimul comunist unde totul e etatizat, nimic nu se poate obține decât cu costulă eliberată de sovietul respectiv iar muncitorii de pe colectiv lipsiți de asemenea cartelă au rămas adevărați morțori de foame, deși brațele lor vâlcăse au făcut să crească atâtă roadă. În urmă satului de atâtă foame și mizerie Hârjeu și Bacoreanu s'au decis să treacă — cu familiile lor — peste Nistru în România. Au fost surprinși însă de grănicerii bolșevici, familiile le-au fost urse iar ei ciurniți de gloante zac în spitalul din Tighina. Pe fețele lor încă tinere e săpată durerea omului ce a pierdut totul în lumea aceasta.

Ziaristul Geo London trimis special al ziarului francez „Le Jourach” povestește — între altele multe grozăvii — de un cadavru al unei femei lăsa. Pe gheața Nistrului din care în nopțile cu lună cântă vin să se ospăteaze făcând un vacarm infernal ce nimple de groază și pe omul cel mai tare la fire.

Și altele multe și mai grozave lucruri să petrec acolo, pe cer din lipsă de loc nu le putem trece pe toate. Înnebăm numai pe acei cari cred că se pot juca cu vorbele de comunism și bolșevism, nu le furcă ceva prin șira spinării când văd ceia be se petrece în paradisul roșu din Rusia?.. Audeți?

Nicolae Adam

Controlul cepei: Departamentul de Comerț și de Industrie din Cairo a elaborat un regulament cu privire la controlul cepei, destinată exportului. Cu detaliu servește Camera de Comerț Arad

Părerii și părerii.

Căsătoria de azi

1. Căsătoria-i ca ricina: o iei și dacă nu ți-o place și natural că-i necesară dacă stomacul nu-ți dă pace și apoi eugenia astăzi se practică pe scară întinsă și n'aș vrea să știu, peste-un secol, că omenirea va fi stinsă.
2. Fată? mmda... dar câtă fată și de-i găsi-o'n lumea toată, Să știi că, sau e prea bătrână, cinstită și de toți lăsată, sau e comoară... necăută, iar dacă-i tânără, frumoasă, Va prefera un alt, sau viața-mi va fi o mare furtunoasă.
 - a) O văduvă? par'că-mi convine: o lume după cataclism¹⁾ cu tot ce vrei, dar fără... viață; cu ochii plini de pesimism; iar de-ar fi veselă așa crede că, dacă și eu aș murii, ar plânge ca s'o văd lumea și... iute... altul și-ar găsi.
 - b) O divorțată? nu-mi prea place, e ca un cal prea scump plătit: frumos: umbra din mână'n mână și când ți-e mai drag, te-a trântit Ești ca o linie pe tablă: când vrea te șterge și-alta scrie: capricioasă, iar averea... mâncată'n judecatorie.
 - c) Frumoasă?... pentru ochi, mi-ar place, dar credeți-mă că... nu face: lucrul frumos e prea căutat și ce-i căutat e... consumat și eu mă'nsoar doar pentru mine. Și-aș regreta prea mult văzând cum e „bătrână” și... ce a „fost”, iar eu tot tinăr rămânând.
 - d) Urită? Brrr!! dar și-așa-s slab eu; să n'am nici poftă de mâncare? de câteori aprind iar lampa să cred că e o... arătare? Și animalele refuză, de nu le place o... amantă. Cum o vreau dar? Marlene, Greta: feme-a de azi: interesantă.
 - e) Inteligentă?... mi-ar convine să am o vorbă cui mai spune, dar nu prea... prea, că ar fi'n stare de... poate și... coarne [mi-ar pune și'n casă vreau să fiu cocoșul. Femea-i purice: te sapă, te mușcă'nșală, te frământă; când crezi că-l prinzi, atunci îți scapă
 - f) Proastă? cât, de o deschide gura, s'o crezi în lună? oh! oroare! Să te întrebe'n noaptea nunții de-o fi... urit mâine sau... soare? fabrică de copii? femelă? eu caut să mi iau o... jumătate (pe a doua, natural) și nu vreau un stimulent pentru păcate.
 - g) Inaltă? Nu, că prea se crede și-apoi... s'o sărut nu am... scară. Mică? Iar nu, că'n întuneric, poate s'ar „pierde” într'o seară. Slabă?... nu tare: scobitoare și nici moletă: astea'n viață doar mână și amoruri caută. Iar grasă?... asta-mi face... greață când vine vara, e cadavru, transpiră, leșină ba... moare, hipopotam la braț, oftează neinspirând pic de pudoare.
 - h) Da elegantă... nu se țipe; să aibe gust la'mbrăcăminte, de-i jerpelită, că i săracă și-o viață tristă-ți vine'n minte și o femeie, ce se'mbracă cu gust, o cred bună la toate: știe-asorta traiul, mâncarea cu dragostea și... multe poate.
 - i) De-i liber... profesionistă, e din isvorul ce-l vreau eu; bugetivoră iar nu-mi place; să mă'n grijesc eu de supcu, să cos ciorapi, să frământ pâine, să dau la pui și... în birou un șef să mi dea fără mea știre titlul de tată: de... cadou?
 - j) Da, econoamă. Nu sgârcită să nu-mi dea bani de buzunar, ci-așa... când îmi mai vine poftă, s'aducă ea câte un... pahar. ...Cu paserea n'a prea brodit-o cel ce'ntrăbările le-a pus: privighietoare?... da. când cântă, da'ncolo... griji dom'le ce-ai spus
 - l) Bogată, am mai spus, dar nu prea; nu vreau să țipe soacră-mea că-s jerpelit, și a răcut milă, că... de pe drum m'a cuțes ea.
3. Copiii?... dac'ar ști de-odată că nu-i latrina în saloan, că nu-i frumos să țipe noaptea când au în gură biberon, nevasta dacă nu i-ar pune să spue versuri pe la toți și dacă ea... nu ți-ar mai cere să-i faci și-atunci când... nu poți
4. N'aș vrea să fie prea bătrână, dar... nici când sunt bătrîn s'o vadă... cere și eu... merg de ripă iar alții fac din ea prăpăd.
5. Eu... s'o înșel?... mai dă-te naibii, că poate... o citi și ea și n'aș vrea să știe d'acuma, că-i... vai și-amar de pielea mea

Ce?... ea să-mi pue mie coarne? dar ce-s eu dom'le... n'ieșit
la uită-te bine la mine!... Ei?
Și cu asta-am... isprăvit.

Petre Cermeianu

1) ref. la volumul lui Upton Sinclair.

Carnet Literar

IUBIRE*

Iubire — sute de viață!
Al. Vlașcu

Ideal pierdut — iubire risipită
te-amcunoscut pe drumul pribegiei
— când începui să cânt un imn al gliei —
și 'n viața mea ai fost prima ispită...

Iubirea mea — în suflet înflorită
e îmbrăcată'n haina gingășiei,
câci s'a născut din fructul prieteniei:
când am pornit pe calea răătăcită...

— Și te-am crezut tovarășa eternă
dar mi-a rămas durerea, astăzi, pernă.
și-mi plâng pe la răsucii, amar, destinul...

E plânsul meu cântarea răătăcirii —
re'ntoarcerea... că'n floare-s trandafirii:
și'n vers păgân să-mi torn cândva veninul...

Ion Mișu

* Din volumul de poezii: „Frânturi de Spadă” în manuscris.

POEMĂ IN PROZĂ

A MINTIREA

primilor zile trăite la țarmul mării
imi șoptește în fiecare seară cântecul vrăjii al valurilor...

S'au scurs zile. săptămâni, luni ani și
nostalgia plaiurilor dobrogene mă recheamă...

Depart, într'o casă dărăpănată — un schel
— mă lupt cu valurile vieții, nădăjduind că
și pentru mine se va aprinde o candelă pe cerul
temutului „măine”. și se vor ivi zorii unor zile
mai senine, în care îmi voi putea crea și eu un
ideal pe care azi mi-l știu înfrânt...

Mă lupt, mă sbat ca să mă salvez din valurile răului.
și să mă ridic din mocirla societății, căci
sindurul prieten ce mi-a rămas e — „amintirea”...

Mia Vreascu

ARPAD MÜHLE
TIMIȘOARA

Furnizor al Curții Regale

Comerț de semințe și grădinărie — Fonlat 875.

Cu onoare aduce la cunoștința onoraților cumpărători, că pe o parte din cauza scumpetii tipăriturilor, pe de altă parte pentru a putea acorda la toate articolele o reducere însemnată, pe anul 1932 nu va apare un catalog sau preț curent nou. Dar și de acum înainte vă poate servi cu semințe de legume, semințe de flori, trandafiri altoiți: cepe de flori și diferite plante vii etc. de prima calitate. — Va roaga deci ca să binevoiați să vă faceți comenzile conform catalogului întocmit pentru primăvara anului 1931.

Ofertă foarte avantajoasă

franco oricare oficiul poștal. In calitate superioară:

Trandafiri tufă, polyantha și urcători în soiuri pompoase după alegerea mea 25 buc. 450. lei, 50 buc. 800. lei, 100 buc. 1400 lei.
Cepe de Dahlie (Gherghine), iar soiuri foarte frumoase după alegerea mea 25 buc. 350. lei, 50 buc. 650 lei, 100 buc. 1000. lei.
Cepe de Cana indica asemenea soiuri minunate de frum. după alegerea mea 25 buc. 300. lei, 50 buc. 500. lei, 100 buc. 800. lei.

Se află sub tipar și va apare

in curând un nou volum de poezii al tânărului scriitor Coriolan Bărbat (autorul volumelor de nuvele „Flori de primăvară” și „Anny” (intitulat: „Probleme sociale” — foiletoane și polemici, cu o prefață de d-l prof. Ovidiu Hulea deputat de Alba. Noui volum are următorul cuprins: I. Polemici:

— 1. „Proprietatea spirituală”
2. „Religia, biserica și Marxismul”
3. „Procesul de descompunere al Rusiei”
4. „Morala sexuală în ideologia Marxistă”
5. „O nouă putere mondială”
6. „Intre americanism și bolșevism”
7. „În pași la cele zece porunci”
8. „Spre pacea eternă”
9. „Care este cea mai veche limbă a omenirii”
10 „Cuvinte despre caracter”
11. „Viața studentească în Rusia”
12 „Femeia ca epizod”
13. Inpaci-

enta emanciparea bărbaților”. 14. „Femeia de azi”. 15. „Supunerea ori iubirea”. 16. „Creonari pe marginea mișcării paneuropene”. 17. „Căile ferate în Italia și la noi”. 18. „Politică și economie”. 19. „Polemica presei de partid”. 20. „Cămașa de forță spirituală”. (presa de partid.) II. Foiletoane 1. „Din scrisorile necunoscute ale lui Dostoewky”. 2. „Oscar Wilde în Rokey Mountais” (U. S. A.) 3. Pietro Aretino”. 4. „Gazetarul și gazetăria”. 5 „Poezia și dredul”. 6. „Tradiții japoneze (Yoshiwra)”. 7. „Cine a fost Dama cu camelii”. 8. „Marchiza de Pompadour” 9. „Surăsul femeii”. 10. „Scrisoare către o artistă” 11. „Studentele americane”. 12. „Riviera”. 13. „Iarna”. 14. „Homer — la stână”. 15. „Viena în biedermeier”. III. Foileton literar: — „Tinerețea” — nuvelă.

COLOANA
BUNULUI
CREȘTIN

Biciul lui Dumnezeu.

Nu vă gândiți la împărțitul lui Dumnezeu, căruia i s'a dat această numire. Priviți peste harta unui județ, a unei țări, sau a unui continent. Orașele sunt însemnate cu un cerc mai mic sau ceva mai mare decât litera aceasta: O. Trebuie să fie oraș cu sute de mii de suflete, ca să fie cercul mai măriaș, Privind cercurile își dau seama cât ești de mic și de neputincios tu, om singuratic și vrând nevrând te întrebi, cum ar trebui să fie însemnat omul pe hartă, dacă pentru orașele cu zeci de mii de suflete, abia s'a junge un punct. „Ce este omul pe fața pământului?”

Printre munții și orașele de pe hartă se întind râurile și fieceare e un biciu mai lung sau mai scurt, împletit din mai puține sau din mai multe curele. În ac'evăr, râurile mici și fluviile mari tot des se cutremură și se îngrozește întreaga regiunea prin care trec. Ziarele ne-au adus săptămânile din urmă — și e teamă că ne vor aduce și în cele viitoare — vești triste despre revărsări de apă. Sate și orașe au trecut prin groaza apelor. Averi nemăsurate s'au nămicit, semănăturile din nenumărate hotare s'au pustii și vieții de oameni au fost secerate de acest biciu al lui Dumnezeu. Oa'e, Doamne, cum au fost aceștia pregătiți sufletește pentru primirea morții năpraznice?

Spunea deunăzi un sătean: la noi în sat n'a fost apă, se vede că suntem plăcuți lui Dumnezeu. L-am întrebat: de ce vor fi alții neplăcuți? El a răspuns: Fiindcă sunt mai păcătoși. — M'am gândit: negreșit acesta e fariseismul intrupat; să te crezi bun și drept și în tot cazul mai bun și mai drept decât alții. Și far-seul din Evanghelie se credea bun. Cuvintele lui de rugăciune n'au fost tulgăciune, ci o trufie oaraznică, o laudă de sine împreună cu disprețuirea vameșului.

Într'o zi adusesese cineva lui Iisus vestea despre Galileenii al căror sânge Pilat l-a amestecat cu jertfele lor. Iisus a grăit: vi se pare, că Galileenii aceștia au fost mai păcătoși decât toți Galileenii, fiindcă au pățimit acestea? Nu, ci zic vouă, că de nu vă veți întoarce, toți așa veți pieri. Atunți le-a amintit o altă întâmplare năpraznică: Sau acei 18 peste cari a căzut turnul din Siloan și i-a omorât, vi se pare că a fost mai păcătoși decât toți oamenii din Ierusalim? Nu, ci zic vouă: că d'nu vă veți întoarce, toți așa veți pieri.

Ce vi se pare dar, cei cari și-au pierdut avere, sau averea întreagă, semănăturile, sau chiar viața cu revărsarea apelor, au fost mai păcătoși decât noi? Nu vi se pare că nefericirea altora e și pentru îndreptarea noastră, cari am fi fost tot atât pe vrednici să trecem prin nefericire?

Episcopii au dreptul să rânduiască rugăciuni, slujbe și posturi pentru credincioșii din eparhia păstorită. Iar porunca bisericăască ne obligă pe toți să ținem posturile și rugăciunile pe cari le va rândui episcopul nostru în vremea oarecărei nenorociri. Dar suntem în postul sfintelor Paști. Biserica se deschide în fiecare zi pentru slujbe. Cântările ei ne chiamă mai stăruitor ca altădată la Spovedanie și la Cuminecare. Râurile mici și fluviile mari, până și pâraiele s'au prefăcut biciul lui Dumnezeu, de parcă se-ar zice: de nu vă veți întoarce toți așa veți pieri.

Fiecare abonat al ziarului nostru primește gratuit zece note muzicale dela magazinul de Note muzicale MORAVETZ din TIMIȘOARA,

dacă trimite chitanța de abonare pe anul 1932. firmei susnumite.

Firma Moravetz este cea mai mare editură de note muzicale din România, iar prețurile îi sunt cele mai ieftine. Trimite catalog gratis pentru ori și cine.

+ Vicențiu Bugariu

Soartea ne rezervă zilnic surprize pe care nici nu le putem bănuși măcar. Cine ar fi crezut, din cel ce-l cunoșteau pe Vicențiu Bugariu, că tinărul această de pe fața cărăia radia plăcerea de a trăi. Va cădea sub greaua lovitură a morții, așa decurând.

Gazetar de mâna întâia, neobosit cercetător a trecutului bănațean, rezultatele cercetărilor sale au văzut lumina în studiile bine documentate apărute în coloanele prețioase ale Analelor Banatului.

Vicențiu Bugariu, moare la 24 ani, în plină dezvoltare a talentului.

Colegilor dela Vestul, unde a lucrat Bugariu și familiei, le transmitem sincere condoleanțe, iar el, odihnească în pace.

Cum? Dvoastră încă nu știți?

Toată lumea știe că

Magazinul de Mode
STRASSER

poșede prețuri eftine și în special prețurile de primăvară îi sunt senzaționale.

1 mtr. delene-batist de spălat	Lei 20
1 „ deline de lână	„ 50
1 „ deline modern	„ 24
1 „ deline de Goldberger	„ 35
1 „ flamengă modern	„ 48
1 „ pânză spălată	„ 15
1 „ pânză galbenă	„ 10
1 „ ștofă modernă 90 cm. lat	„ 58
1 „ tussor de mătăasă	„ 38
1 buc. prosop cîncurî	„ 20
1 mtr. pouplin mătăasă pt. cămași	„ 48
1 buc. umbrelă modernă	„ 125
1 mtr. covor de legătură	„ 50
1 buc. paplomă I. a.	„ 350

Bogat asortiment de ciorapi, mănuși, svetera, poșete. Extrem de eftine dantele și nasturi.

Posta redacției.

Nicu Văleanu Craiova Am primit scrisoarea cu manuscris, și se va publica „Epilogul” într'unul din numerele viitoare. Trimite cât mai multe, dar să fie scurte de oare ce spațiul fiind restrâns, numai permite deocamdată să-i dau „Carnetului” o dezvoltare mai vastă.

Anonimul care ne-a trimis trei epigrame. Înainte de a publica, te rugăm să ne comunici numele altfel direcția coșul de hârtii.

De inchiriat cu începere dela 1 Mai 1932 HOTELUL TERMINUS din Timișoara, vis-a-vis de Gara Domnița Elena, stație de tramvai și taxiuri, clădire cu 2 etaje, cu 80 camere, uzină proprie de electricitate, încălzire centrală, instalațiune de apă caldă și rece, precum restaurant și cafenea modernă, bucătărie, pivnițe de vin, grajduri și alte încăperi laterale.

Informațiuni detaliate serveste Banca Victoria S. A. Arad. Sucursala Timișoara unde se vor înainta și ofertele.

Apropiere între biserica ortodoxă și catolică română.

S'a putut ceti în ziare zilele trecute că o asociație de preoți din Hunedoara, aparținând bisericilor ortodoxă și greco catolică, au adresat un apel către marii celor două confesiuni, episcopi și mitropoliți, ca aceștia să caute și să găsească modalități, de împăcare și apropiere între aceste biserici.

Nu putem ști ce anume apropiere se preconizează în acel apel, ce scopuri ar urmări cuceririi părinți din țara Hațegului și Hunedorii. Se urmăresc poate țeluri spirituale comune sau se încearcă realizarea unui front comun pentru o mai eficace acțiune în sensul asigurării unor avantagii de ordin material? Nu știm! Nu este însă exclus ca sfințitele fețe bisericești, din istoricele plaiuri ale Sarmisegetuzei, să privească cu jind mănoasele sesiuni parohiale ale camarazilor în slujba dumnezească din Țara Banatului și Aradului. Tot așa nu se vede exclus cazul unei răvne la un salariu mai gras din partea statului, care nu prea se arată darnic față de nici o categorie de slujitori ai săi. Ș'atunci o intervenție comună ar avea un efect netăgăduit.

Tot atât de netăgăduit este faptul că în țara românească prea puține au fost inițiativele care să

asigure avantajii comunității excluzând pe inițiator.

Dacă acțiunea părinților sufletești ai oropaișilor din țara Hunedorii au întreprins o acțiune de salvare ai păstoritorilor lor din situația mizeră în care se găsesc, fără ași pune, pe primul plan, propriile lor întrese, atunci sfințiile lor vor avea asigurată admirația și recunoștința noastră.

Și dacă sfințiile lor vor să găsească un mijloc de salvare ale intereselor românismului prin înălțurarea frecăturilor dintre cele două biserici atunci vor putea conta și pe sprijinul nostru. Este în deobște cunoscut că biserica noastră ortodoxă s'a închis ermetic, încă de demult față de orice posibilitate de înțelegere cu biserica catolică dela Roma. Noi, Românii, suntem singurul popor latin care am făcut comunitate religioasă cu popoarele balcanice și cu Rușii. Nimic nu ne a putut determina să facem o apropiere, și prin biserică de celelalte popoare latine, de cultura apusului. Și ce-am câștigat?

Ori, minuscule cultura cu care Ardealul a intrat în noul stat român, cultură care este totuși mai avansată decât cultura celorlalte provincii, și foarte avansată față de cultura pravoslavnică Basarabiei, se datorește în mare parte

acelei uniri care s'a făcut la 1700 de către mitropolitul Atanasie.

Centrele culturale ale Ardealului au fost mai înainte centre catolice. Blajul, Beiușul, Năsăudul, Gherla au fost centrele de unde s'a revărsat lumina științei peste ținuturile Ardealului. Porțile științei s'au deschis pentru românii din Ardeal abea după unirea cu biserica romană prin maica Roma.

Dacă se vede din partea clericilor o necesitate de apropiere, susținută chiar o mică parte din cler, înalții clerici nu vor să știe de așa ceva. Cuvântarea I. P. S. Patriarh Miron Cristea, rostită zilele trecute în București, lasă să se înțeleagă că nimic nu-i rămânesc ce nu este ortodox și că totul este românesc ce este și ortodox, până și cel mai iredent rutean și bulgar.

Astfel de lucruri ne îngrijorează pe noi laici, și ne lasă să credem că biserica noastră ortodoxă nu este o comunitate deasupra căreia plutește numai un suflu dumozesc ci o comunitate care se confundă cu o grupare politică al cărei președinte ar fi I. P. R. Sa Patriarhul Miron, iar cel mai mare adversar al său ar fi partidul național-șărănesc.

Se pare că ne abatem dela adevăratele noastre rostri.

Un ortodox

Pentru ziua de 12 Aprilie, a fost convocat Consiliul Ligii Nașunilor. Obiectul șediuței va fi discutarea măsurilor ce trebuiesc luate în nedeinbunătățirii situației economice din țările balcanice. Natural guvernul nostru s'a îngrijit ca despre România să nu fie vorba.

Rusia sovietică a ordonat mobilizarea contingentelor 1906 până la 1909. Toți cetățenii cari fac parte din aceste contingente au fost duși cu trenuri Speciale, în răsăritul Rusiei pentru a lucra la întăririle ce le fac rușii pe lângă fluviul Amur.

Se vede că nu numai la noi e criză și lipsă de bani. E și în America. Președintele Statelor Unite a cerut parlamentului american, să cerceteze în ce fel s'ar putea face cât mai multe economii, pentru a se putea echilibra bugetul.

Citiți și răspândiți „Românul”

S P O R T

Categoria I:

Gloria-Tra asilvania 1:1 (0:0)

Matchul s'a desfășurat pe un teren absolut impropriu jocului de football. Orice acțiune a Gloria eșuat pe terenul desfundat.

Olimpia — C. A. A. 3:0 (2:0)

Olimpiști mai sprinteni și mai rezistenți dispun ușor de C. A. A.

A.M.E.F.A. - Tricolor 4:2 (3:1)

Muncitorii deși superiori în joc, din cauza terenului, n'au putut obține rezultatul așteptat.

S. G. A. — Unirea 1:1 (1:1)

Unirea printr'un joc însufletit a reușit să ciupească un punct dela S. G. A.

Categoria II:

Vulturul — Hakoak 1:1 (0:0)

Vulturii erau mai energici puteu ieși victorioși.

Chelnerii — Titanus 2:0 (0:0)

Echiperii din Aradul-Nou numai la început au putut rezista chelnerilor.

Înțelegerea-Victoria 9:3 (4:3)

Înțelegerea învinge ușor echipa din Bujac care s'a încuibărit în locul ultim pe tabel și pe semne nici nu e dispus să-l părăsească.

În urma matchurilor de campionat din această primăvară, clasaamentul grupărilor din Arad este următorul:

Tabela Rezultatelor de categ. I.

	Jocuri jucate	Joc. câștigate	Joc. egale	Joc. pierdute	goluri date	goal. căpăt.	Punc.
1. Gloria-cfr.	10	7	2	1	30	5	16
2. Olimpia	10	6	4	—	28	7	16
3. Amefa	10	8	—	2	38	16	16
4. C. A. A.	10	6	—	4	22	18	12
5. S. G. A.	10	3	3	4	16	16	9
6. Transilvania	10	2	2	6	12	34	6
7. Unirea	10	1	1	8	8	28	2
8. Tricolor	10	—	2	8	9	39	2

După cum suntem informați Gloria C.F.R. proiectează un turneu în Germania, în care scop un domn Arădan cunoscut în cercurile sportive din Germania, este în tratative cu mai multe Societăți de acolo. Turneul va avea loc după terminarea campionatelor în țară.

Districul de Football Arad în ședița din 29 Martie a anulat matchul Hakoak — Șoimii jucat în toamnă, înscriind două puncte în favorul Soc. Șoimii. Aceasta pentru motivul că Hakoak a ieșit pe teren cu jucătorul Spierer care nu era legitimat pentru acea grupare.

Bilanțul băncii Casa de Păstrare a județului Arad

Sâmbătă, la 2 crt., Cassa de Păstrare a Județului Arad, cea mai veche bancă arădană, și a ținut sub președinția dlui Iosif Jelinek președintele institutului, a 61. adunare generală ordinară în prezența unui impozant număr de acționari.

Adunarea a aprobat cu unanimitate darea de seamă a gestiunii anului trecut, precum și raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghiere. Deasemenea a fost primită cu unanimitate propunerea direcțiunii referitoare la distribuirea profitului net de Lei 2,608.764.— realizat în anul trecut, fixându-se un dividend de 47.50 Lei după o acție.

Raportul direcțiunii amintind cu cuvenita pietate de decedați, Augustin Wadovoszy și Iosif Tenner, foști membrii în conducerea băncii, adunarea generală întregește consiliul de administrație și a ales ca membru în comitetul de supraveghiere pe dl Iuliu Hegedüs.

Acționarii au părăsit cu cea mai desăvârșită satisfacție adunarea generală, în care conducerea acestei vechi instituții financiare a arătat, că deși în timpuri grele totuși pe lângă o politică bancară cumpătată și chivernisire bună, a putut realiza și de data aceasta rezultate pozitive.

Să aduce la cunoștință că în ziua de 12 April a. c. se va ține adunarea generală promontoreană din Comuna Covăsinți pentru alegerea corporațiilor, și predarea socoșilor. Covăsin i, la 28 III 1932.

Publicațiune

Primăria comunei Cermei. No. 422/1932.

Se publică pe ziua de 9 Maiu 1932 orele 10 a.m. în localul Primăriei Cermei, licitație publică pentru vânzarea turului Filer neappt penru reproducție.

În caz de nereușita licitației I-a, licitația a doua se va ține în ziua de 24 Maiu 1932 orele 10 a. m.

Licitatia se va ține în conformitate cu legea contabilității publice,

Cermei la 5 Aprilie 1932.

Primăria.

Cinema

Programul Cinematografelor

Cinema CENTRAL:

dela 8 Aprilie

Inspirațiune

ultimul și cel mai mare film sonor al artistei Greta Garbo. Mai joacă Robert Montgomery și Lewis Stone.

Cinema SELECT:

Pribeगीi apusului

(Die Grosse Fahrt)

În rolurile principale Theo Shall, Marion Lessing și Arnold Korff.

Începutul reprezentațiilor în zilele de lucru dela orele 5, 7¹/₄ și 9¹/₄. În zilele de Dum. și sârb. dela orele 3, 5, 7¹/₄ și 9¹/₄.

Ultima oară. Situatia critică a Aradului

Prăpădul produs de Criș și de Mureș. Micălaca, Ciala, Grădiște, Fabrica de zahăr, Mureșel și Aradul nou, sub apă. Peste 100 de case dărâmate. Orașul în primejdie.

În urma căldurii din zilele trecute, zăpăzile munților topindu-se au umflat alviile râurilor și revarsându-se peste sate și câmpii. În județ, Crișul Alb, s'a revarsat peste Socodor, Pilul Mare, Sintea. În drumul lui a rupt și a distrus tot ce a întâlnit în cale. Circulația pe calea ferată Arad-Oradea este intreruptă. Spre Oradea trenul nu poate circula decât până la Zerind.

Pe valea Mureșului.

Mureșul pornit vijelios ca niciodată, umflat de Târnavă, a inundat Hunedoara, Ilia și hotarul Devei. Dela Deva incoace spre a Arad, Mureșul a eșit din matcă prăpădind totul de pe ambele sale maluri. Lipovița este acoperită de apă.

Dezastrul cel mai mare provocat de Mureș, însă a fost în jurul Aradului. Încă de Marti începuse amenințând Micălaca. S'a somat populația să evacueze locuințele și să iasă la întărirea digului care se știa că e mai slab decât digul din Arad. Dar oamenii, crezând că primejdia nu este așa mare cum spuneau oamenii autorităților, nu le-au dat ascultare, și astfel Mercuri noaptea, pe neașteptate apa Mureșului a inundat Micălaca, prinzând în locuințe o mulțime de oameni. Toată noaptea autoritățile în frunte cu primarul orașului a petrecut-o în bărci pentru a salva populația refugiată în podurile caselor. S'a întâmplat și cazuri, când pe un om abia l-au cules de pe vârf de casă și în momentul imediat următor casa s'a și prăbușit.

100 case prăbușite.

La Micălaca, dezastrul este îngrozitor. Din 114 case, 108 s'au prăbușit. Locuitorii abia s'au putut refugia, alții au fost luați cu forța, abia putându-și lua cu ei câte ceva.

Situație nu e mai bună nici în altă parte. Apele Mureșului au înconjurat Cetatea. Acolo lucrează soldații la facerea unui dig care să oprească intrarea apei în cetate.

În fața primejdiei, Fabrica de zahăr a fost evacuată Mercuri. Joi înainte de masă a fost inundată ferma Ciala. Aici atât pădurea cât și terenul înconjurător este acoperit de apă.

Evacuarea Grădiștei.

Din cauza apelor cari ar putea veni dinspre Micălaca, unde e o mare de apă, s'a dat Joi la amiază ordin populației din Grădiște să evacueze cartierului. Tot atunci s'au luat măsuri ca să se

asigure buna funcționare a uzinelor de apă și electricitate. Pentru a se apăra uzina de electricitate, lucrează zi și noapte soldați și civili, mai cu seamă că aici e un punct foarte primejdios. Dacă apa ar fi reușit să distrugă digul, atunci nu numai uzina electrică ar fi fost în pericol, ci apa ar fi năvălit în oraș.

La Mureșel

Dela podul Timișorii, apele Mureșului au luat-o de drept peste Câmpul Peririi, inundându-l complet și trecând mai departe spre Mureșel. Aci totul este acoperit de apă. De asement la Sănicolaul mic și o parte din Aradul Nou.

Pe teritoriul orașului.

În dreptul orașului apele Mureșului au ajuns la același nivel cu digul. Apa începuse să se infiltreze în parc. Faptul era primejdios deoarece apa venind cu o viteză mare ar fi pătruns în oraș. Din cauza aceasta toată ziua de Joi s'a lucrat la întărirea digului înălțându-se puțin primejdia.

Un gest frumos.

Joi după masă la orele 4, când apa ajunsese la punctul culminant al creșterii ei, avea 604 cm. și când amenința să treacă peste dig, elevii internști ai liceului Moise Nicoară, sub conducerea dlui director Ascaniu Crișan și profesor Dabici au început cu mult zel să așeze sacii cu nisip pe dig, alții aruncau pământ, și aranjau scândurile. Au lucrat băeții aceștia cu atâta tragere de inimă și cu străduință încât în timp foarte scurt nu reușit se opună apei un dig înălțat. Internștii liceului Moise Nicoară, lucrau dela pod spre Palatul Cultural, iar dincolo dela pod spre arena sportivă, lucrau elevii dela Arte și meserii conduși de dl ing. Cărpinișan.

La Glogovaț se taie digul.

În cursul zilei de Joi, pe când la Primărie se țineau un consiliu asupra primejdiei, dela Glogovaț s'a anunțat că acolo, în fața primejdiei apelor Mureșului ce venia din două părți, dinspre Micălaca și dinspre alvia Mureșului, s'a tăiat terasamentul căii ferate, dând drumul apei spre Sânleani și Grădiște.

Joi, începând dela ora 5 apele au început să scadă, scădere care a continuat toată noaptea, astfel că azi — Vineri — dimineață s'a putut observa o scădere de aproape 50 cm. Cu toate aceste primejdia nu a trecut, deoarece toate digurile sunt slăbit

de apă și se poate întâmpla în tot momentul ca să cedeze apei. Pentru prevenirea acestora, pe tot întinsul digului se lucrează la întărirea lui.

Purtarea șomerilor.

Șomerii din Arad cari toată iarna au fost întreținuți pe socoteala primăriei și a banului dat de cetățeni nu s'a prezentat la lucru, deși au fost chemați de mai multe ori. În jața acestei stări de lucru, Primăria a suspendat orice ajutorare a lor pe mai departe. Tot atunci s'a dat ordin ca șomerii să fie aduși cu forța la lucru.

Autoritățile, în frunte cu dl. Dr. Radu, Dr. Serban, Dr. Moga, precum și mulți ofițeri, apoi șefii serviciilor tehnice dela Primărie și Prefectură. Șefii Serviciului Apelor, au avut zile grele. În permanență la locul primejdilor, ajutând cu vorba, și cu fapta opera de salvare, apărare, alături de muncitori și de soldați. Aceste sunt fapte cari nu se vor uita ci vor forma pentru ei titluri de glorie.

Publicațiune.

Judecătoria Mixtă Arad.
Regatul României.

Nr. G. 28666/1931.

În baza execuției de esconten-tere efectuată în ziua de 1 Decembrie 1931 pe baza deciziei Judecătoria mixte Arad cu Nr. 15387/1929 obiectele sechestrate în procesul verbal de execuție No. G. 28 66/1931 mașina de tăiat hârtie prețuită în Suma de 25000 Lei cuprinde în favoarea lui G. Ienci reprezentat prin Dr. Ivan Vaida avocat din Arad contra Ignatie Ficurd dom. în Arad pentru suma de 24,462 Lei capital interese de 12% dela 1 Iulie 1929,

precum și spesele stabilite până în prezent se vor vinde la licitație publică în Arad. Piața Catedraei Nr. 12 în ziua de 22 Aprilie 1932 la ora 11, conș. art. IX § ului 107 și 108 din anul 1881 al legii exec.

Arad, la 28 Martie 1932.

Șef Portărel.
Indiscutabil

Casa de Păstrare Generală
Societate Anonimă din Arad.

Invitare.

Casa de Păstrare Generală S. A. din Arad, își va ține la 3 Aprilie 1932, Duminică, ora 11 dimineață în localul băncii, bulevardul Regina Maria Nr. 13. adunarea generală a 20-a, la care se invită toți d-nii acționari.

Obiect de zi:

1. Darea de seamă a consiliului de administrație, despre anul de gestiune 1931, supunerea bilanțului și contului de rezultat, încheiate la 31 Decembrie 1931. Raportul comitetului de supraveghere.

2. Propunerea consiliului de administrație, privitor la distribuția beneficiului pe anul 1931.

3. Propuneri.

Consiliul de administrație.

BANCA ARĂDANA S. A. ARAD.

Convocare.

Direcțiunea institutului Banca „ARĂDANA” S. A. Arad, în virtutea art. 4 din statute, convocă prin aceasta pe Domnii acționari la a

XII-a adunarea generală ordinară,

care se va ține în Arad la 17 Aprilie 1932, Duminică la orele 11 a. m. în localurile institutului „ARĂDANA” Bulev. Regele Ferdinand I. Nr. 40, cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Raportul Consiliului de Administrație și al Comitetului de Cenzori, stabilirea bilanțului și descărcarea Consiliului de Administrație și Cenzori pentru gestiunea anului 1931.
2. Deciderea asupra distribuției beneficiului net.
3. Alegerea membrilor în Comitetul de Cenzori pe un period de un an.
4. Eventuale alte propuneri prezentate Consiliului de Administrație în sensul Art. 13 din Statute cu 48 ore înainte de Adunare.

Arad, din ședința Consiliului de Administrație ținută la 19 Martie 1932.

Direcțiunea institutului: Banca „ARĂDANA” S. A. Arad

ACTIVE CONTUL BILANȚ încheiat la 31 Decembrie 1931. PASIVE

Casa în numerar		239872	Capital societar	7500000
Efecte de primit	43317500		Fond general de rezervă	2150000
Conturi curente debitoare	1931441	45248941	Fond de rezervă pentru creanțe dubioase	1357000
Efecte publice și acțiuni		446202	Fond de penziune	1600000
Imobile		1216688	Depuneri spre fructificare	14885775
Mobilier		1	Conturi curente creditoare	1401891
			Bănci	84944
			Reescont	16992450
			Dividende nereclamate	91322
			Dobânzi transitoare anticipate pe 1932	510000
			Beneficiu net	1178322
		47151704		47151704

CONTURI DE ORDINE.

Titluri în gaj	755750		Dep. de titluri în gaj	755750
Cauțiuni statutare	311000		" " cauțiuni statutare	311000
Garanții de efecte	1304850		" " efecte în cont crt.	1304850
Titluri libere în depozit	628750		" " titluri lib. în dep.	628750
Mărfuri în gaj	510659		" " mărfuri în gaj	510659
Livrete în gaj	1068087		" " livrete în gaj	1068087
Deținători de efecte și titluri	1250200	5829296	Efecte și titluri în depozit	1250200
		5829296		5829296

Arad, la 31 Decembrie 1931.

Pentru contabilitate:
ss. Gheorghe Irimia
contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

ss. Dr. Mihai Mărcuș

ss. Vasile V. Ștefan

ss. Ioan Tatu

președinte

director executiv

ss. Ștefan Mateescu

ss. Teodor Stan

ss. Ioan Chera

ss. Mihail Constantin

COMITETUL DE CENZORI:

ss. Bruscu Păcurariu, ss. Ștefan Ieșanu, ss. Grigorie Fetescu, ss. ing. Anel Florescu